

Internationella relationer – ett sätt att undervisa om förintelsen

AV ÅKE RAMSTEN

I gymnasiet används Förintelsen inom undervisningen i många kurser. Självklart i historia, men även inom ämnen som samhällskunskap, religion, psykologi, svenska etc. Många gånger känner elever att de skulle vilja lära sig mer om Förintelsen, få en större helhetssyn. Läraren känner dock ofta att man måste göra en begränsning av ämnet för att få en infallsvinkel som passar just för det aktuella kursavsnittet. Därmed blir det ofta svårt att möta elevernas önskemål om djupare och bredare undervisning om Förintelsen.

På Viskastrandsgymnasiet i Borås uppstod just dessa önskemål från eleverna. Tanken var då att erbjuda en kurs inom de nationella kurser som finns, eftersom det var ett krav från skolledningen att inte skapa någon lokal kurs. Den nationella kurs som befanns vara lämpligast var samhällskunskapskursen ”Internationella relationer” på 50 poäng.

Kursmålen i denna kurs är bl.a. att eleven skall få kunskaper om olika former av organiserat samarbete mellan länder, regioner och organisationer, hur mål och medel samspelar inom utrikes- och säkerhetspolitik samt kunna tillämpa grundläggande internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Genom att belysa kursmålen under en bestämd tidsepok gavs kursen Internationella relationer med underrubriken ”Förintelsen och samhällets värdegrund”. Kursen erbjöds som en av kurserna inom det individuella valet.

Det första året gavs kursen som en vanlig kurs med lektioner utlagda på schemat. Nackdelen var att kursen bara erbjöds som IV-kurs inom medieprogrammet, de andra programmen på skolan hade inte möjlighet att söka kursen. Idén dök då upp att erbjuda kursen som en webbaserad kurs. Allt material skulle finnas på webben, alla svar på uppgifterna skulle mailas in och kursen skulle inte ligga schemalagd på elevernas schema utan klaras av under en termin. På detta sätt kunde kursen erbjudas till samtliga program på skolan. Dessutom fanns möjligheten för elever på andra gymnasieskolor i Borås att välja kursen som IV-val.

Kursen består alltså av en internetsida där hela kursen med instruktioner finns utlagda. Dessutom får eleverna ut litteratur i början av

kursen, dels boken ”Om detta må ni berätta” samt en lånepärm med uppkopierade texter.

Kursen är indelad i ett antal kapitel och till varje kapitel finns instruktioner om vilka texter som skall läsas. Sedan skall uppgifterna besvaras och mailas in till läraren.

Den stora nackdelen var att skolan inte hade tillgång till en lärplattform, exempelvis Fronter. Det innebar att eleverna inte kunde diskutera frågorna sinsemellan. Fördelen däremot var att kursen kunde läsas hur snabbt som helst. Om eleven hade besvarat och skickat in allting, och erhållit minst omdömet godkänt, kunde kursen vara färdig innan terminen var slut.

Detta arbetssätt visade sig vara lyckat för de elever som hade sökt kursen av intresse. Frågorna var ofta av utredande och ställningstagande karaktär som ställde krav på engagemang. I övningarna bearbetas offerrollen, förövarperspektivet, men mestadels åskådarrollen (ex kapitel 8 på webbsidan). Det är inte alltid lätt att ta ställning och göra kopplingar till dagens problem, som det ibland handlar om. Resultaten har dock varit av hög kvalitet. För de elever som däremot hade sökt kursen för att den verkade lätt och enkel, eftersom den inte var schemalagd, var resultaten inte alltid så bra. Frihet under ansvar är alltid mer krävande än styrd verksamhet och en del elever hade tendens att skjuta upp arbetet med kursen till sista minuten.

Genom att tolka det förflutna kan vi förstå nuet och orientera oss inför framtiden. Behovet av historia som en värdeskapande gemenskap är tydligt i dagens diskussion om värdegrund och kan användas för att förklara världens framväxt. Därför är det viktigt att hålla de tre

tidsdimensionerna – det förflutna, nuet och framtiden – samtidigt närvarande. Förhoppningen är att denna kurs kan var en pusselbit i detta pussel.

En demoversion av kursen finns på adressen <http://webdev.boras.se/internationellarelationer>
Loggin och användarnamn är detsamma: guest

Åke Ramsten är adjunkt och gymnasielärare vid Viskastrandsgymnasiet i Borås. Ramsten har deltagit i SKMA:s ettåriga utbildning om Förintelsen samt Levande historias tvärvetenskapliga utbildning för lärare